

מקבל על עצמו נזירות, ובכה"ג הוי נזיר. ודין זה רק בהני ג' לשונות דמתניתין. כן גם יש לדחוק את דברי התוס'.

ועדיין יש להבין - מה מיוחד בג' לשונות הללו יותר מע' לשון (כקושיית תוס'). יש להסביר עפ"י מה שהובא בביאור הלכה בהל' ק"ש (סי' סב ד"ה - יכול) דלשון הקודש נחשבת לשון בעצם, לכן אפילו לא הבין - יצא עכ"ד.

ולפי"ז י"ל דתוס' מחדשים, שגם ג' לשונות אלה, מכיון שדומות טפי ללשון הקודש, הן מקבלות את הדין והדרגה של לה"ק, שאפילו שאין מבינים אותם, יועיל כוונתו ויהיה נזיר.

★★

במשנה: הריני כזה וכו'.

יש לעיין אם הריני כזה מועיל מדין ידות או מדין התפסה. ויעוי' ברמב"ם (פ"ב מנזירות ה"ד) שנקט להדיא דמטעם התפסה קאתינן עלה, אולם יעוי' בתוס' (ד"ה האומר) שהקשו דלמה לי למיתני הריני כזה, והרי אפי' אמר אהא מועיל וכדקתני ברישא. ולכאורה אם נאמר כדעת הרמב"ם שהריני כזה מועיל מדין התפסה א"כ שאני אהא דמועיל מדין ידות ושפיר איצטריך הריני כזה לחדש דמועיל גם באופן של התפסה.

אולם יעוי' בתוס' לקמן ד: (ד"ה שלא מצינו) שכתבו להדיא דהריני כזה מהני מטעם התפסה. אמנם נר' בכוונת התוס' דנהי דאהא מועיל מדין יד מ"מ אינו כמי שאמר אהא נזיר אלא כאומר אהא כזה, וע"כ הו"ל מדין יד והתפסה, וע"כ שפיר כתבו דלא איצטריך למיתני הריני כזה, דבאהא כבר חדית לן התנא שמועיל אפי' אם אינו אומר נזיר אלא כזה.

(קובץ קול התורה קובץ מ"ט ע' יא)

★★

לכאן יש לתמוה מ"ש דבתורה בפרשת נשא נאמרה הפרשה של סוטה ולאחר' נסמכה פרשת נזיר מהאי טעמא דכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. ואילו רבינו הקדוש כשסידר את הש"ס העמיד קודם מס' נזיר ואח"כ מסכת סוטה מחמת האי טעמא דכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין.

ותירין אדמו"ר האמרי אמת זצ"ל שבמקרא כתוב כפי הסדר שאם אירע לו שראה סוטה בקלקולה אז צריך לעזור בנפשו ולקבל על עצמו קדושת נזירות, אבל חכמינו ז"ל התורה שבעל פה הם עשו גדרים וסייגים, לך לך אמרינן לנזירא ולכרמא לא תקרב, ועוד לפני וטרם שרואין סוטה בקלקולה, יש לגדור בעצמו ולהזיר עצמו מן היין כדי להשמר מכל מכשול, ולא לבא לראות קלקולה של הסוטה.

★★

בגמ': כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין.

כתב בספר דרך שיחה להגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א (פר' נשא): איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' (ר', ב'), וברש"י: "למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין".

שאלה: כיון שכן מדוע אמרו במסכת נדרים (י', א') נזיר חוטא? תשובה: היה יכול לחזק עצמו בדרך אחר, ולהזיר בלא "נדר".

שאלה: בתוס' נזיר (ב', א' ד"ה מ"ט) מבואר שיזיר עצמו כנזיר היינו בנדר. תשובה: התוס' שם כתבו "ונכון הוא שתשמר עצמה מן היין אבל לא בנדר, ושוב מוסיף לומר שכל הרואה" כו', והיינו שא"צ בנדר רק מי שמרגיש שצריך בנדר יזיר בנדר, א"כ אין כל הרואה צריך בנדר.

שאלה: יתכן עוד דרך, שמעתי ממרן הגרא"מ שך זצ"ל שאמר כל הרואה סוטה בקלקולה וכו', למה יזיר עצמו מן היין כיון ש"ראה", ואף שראה "בקלקולה" כמה שזה מקולקל, אבל סוף כל סוף ראה! וכה"ג שמעתי בשם מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל עה"פ (דברים כ"ט, ט"ז) ותראו את שקוציהם וגו', היינו שראו כמה שזה משוקץ, "עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם" פירש"י דכסף וזהב פחדו שייגנב ולכן "אשר עמהם" שהיו מחביאים אותם, ואפ"ה מסיק פן יש בכסם איש או אשה וגו', כיון שסוף סוף ראו! ומוכן לפי"ז מה שנזיר חוטא הוא, שגרם לעצמו להדיר בנזיר עי"ז שראה בקלקולה וממילא הוצרך לנזור.

תשובה: בתוספתא (שבועות פרק ג' ה"ג) לפי גירסת הנוסחאות כ"י שם: "הרואה עוברי עבירה מתחייב לראות, הרואה עושי מצוה זכה לראות", והוא כנזכר לעיל.